

धर्माश्रमे इति गार्हस्थ्ये त्रयाणां वर्णानां धर्माणां उपश्रुतिरिति भविः संख्याता प्रकटा तथाऽध्यवसिनो निष्ठिकवानप्रस्थयतीनां ब्राह्मणानां च धर्माणां उपश्रुतिः संख्याता तथाराजधर्मेषु धर्मैः सह लोका अंतर्भूता इति सार्धः ॥ ६ ॥ अत्र पूर्वोक्तां कथां स्मारयति उदाहृतमिति सार्धः ॥ ७ ॥ ८ ॥ आश्रमं आश्रमविहितं कर्म धर्मं तु लयित्वा किं वृद्धनीतिजो धर्मो महापूत आश्रमधर्म इति संदिश्य दृष्टान्तवचने सिद्धांतं श्रोतुं प्रभुं उपासते धर्माश्रमे ध्यवसिनां ब्राह्मणानां युधिष्ठिर ॥ यथा त्रयाणां वर्णानां संख्यातोपश्रुतिः पुरा ॥ ६ ॥ राजधर्मेष्वनुमतलोकाः सुचरितैः सह ॥ उदाहृतं ते राजेन्द्र यथा विष्णुर्महोजसं ॥ ७ ॥ सर्वभूतेश्वरं देवं प्रभुं नारायणं पुरा ॥ जग्मुः सुबहुशः शूराराजानो दंडनीतये ॥ ८ ॥ एकैकमात्मनः कर्म तु लयित्वा श्रमं पुरा ॥ राजानः पर्युपासंत दृष्टान्तवचने स्थिताः ॥ ९ ॥ साध्या देवावसवश्चाश्विनौ च रुद्राश्च विश्वे मरुतां गणाश्च ॥ सृष्टाः पुरा त्वादि देवेन देवाः क्षात्रे धर्मवर्तयन्ते च सिद्धाः ॥ १० ॥ अत्र ते वर्तयिष्यामि धर्ममर्थविनिश्चयं ॥ निर्मया देवर्तमाने दानवैकाणवे पुरा ॥ ११ ॥ बभूव राजा राजेन्द्र मां धातानामवीर्यान् ॥ पुरा वसुमतीपालो यज्ञं च क्रेदि हृक्षया ॥ १२ ॥ अनादि मध्यनिधनं देवं नारायणं प्रभुं ॥ सराजाराजशादूलं मां धाता परमेश्वरं ॥ १३ ॥ जगाम शिरसा पादौ यज्ञे विष्णोर्महात्मनः ॥ दर्शयामास तं विष्णुरूपमास्थाय वासवं ॥ १४ ॥ स पार्थिवैर्वृतः सद्भिर्च यामास तं प्रभुं ॥ तस्य पार्थिवसिं हस्य तस्य चैव महात्मनः ॥ संवादीयं महानासीद्विष्णुं प्रति महाद्युतिं ॥ १५ ॥ इंद्र उवाच किमिष्यते धर्मभृतां वरिष्ठयद्गृहकामो सितमप्रमेयं ॥ अनंतमायामिति मंत्रवीर्यं नारायणं त्वादि देवं पुराणं ॥ १६ ॥ नासौ देवो विश्वरूपो मया पिशक्यो द्रष्टुं ब्रह्मणा वापि साक्षात् ॥ येन्ये कामास्तव राजन् तद्दिश्यादास्ये चैतां स्वं हिमत्येषुराजा ॥ १७ ॥ सत्ये स्थितो धर्मपरो जितेन्द्रियः शूरो हृदप्रीतिरतः सुराणां ॥ बुद्ध्या भक्त्या चोत्तमः श्रद्धया च ततस्ते हृदद्विवरान्यथेष्टं ॥ १८ ॥ मां धातो वाच असंशयं भगवन्नादि देवं द्रक्ष्यामि त्वां हि शिरसा संप्रसाद्य ॥ त्यक्त्वा कामान्यमकामो त्द्यरण्यमिच्छे गंतुं सत्यं लोकदृष्टं ॥ १९ ॥ क्षात्राद्दर्माद्विपुलादप्रमेया लोकाः प्राप्ताः स्यापितं स्वयं शशश्च ॥ धर्मो यो सावादि देवात्प्रवृत्तो लोकश्रेष्ठं न जानामि कर्तुं ॥ २० ॥ इंद्र उवाच असैनिका धर्मपराश्च धर्मपरां गतिं न नयन्ते ह्ययुक्तं ॥ क्षात्रो धर्मो त्वादि देवात्प्रवृत्तः पश्चादन्ये शेषभूताश्च धर्माः ॥ २१ ॥

तियोजना ॥ ९ ॥ १० ॥ अर्थस्य निश्चयो यत्र तं ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ वासवं इंद्ररूपं ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ तं क्षात्रं धर्माश्रेष्ठं कर्तुं न जानामि ॥ २० ॥ न संति सैनिका ये पाते असैनिकाः अराजानः धर्मे विषये परां गतिं काष्ठां न नयन्ते न प्रापयति अन्यं स्वयंच न व्रजंति राजानस्तु प्रयुक्तैर्धर्मैर्द्वयमपि कुर्वन्ति सयुक्तमिति पाठे हि प्रसिद्धं अयुक्तं अभिनिवेशान्यथा स्यात्तथा हेतुवैयर्थ्यं शेषभूताः अंगभूताः ॥ २१ ॥